

ИЗЛОЖБИ

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВСКИ

Приказ на тенденции

КОН ИЗЛОЖБАТА „СОВРЕМЕН ФРАНЦУСКИ ЦРТЕЖ“ ВО МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ ВО СКОПЈЕ

Цртежот во француската уметност има долга традиција и е структуриран во самите основи на нејзиниот развој. Евидентно е дека во најновиот период на неговата историја, тој одново доживува афирмација и интензивен развој. Цртежот, преку широката застапеност и презентирање, повторно ја докажува својата специфичност како автономна ликовна дисциплина и техника, со рамноправен статус во однос на другите ликовни дисциплини. Медиумската посебност на цртежот се огледа во неговите експресивни, технички и практични можности, во способноста за подиректна изработка и комуникативност.

На изложбата се застапени главно творби од првата повоена, младата и најмладата генерација ликовни уметници (сликари, графичари, вајари и др.) кои создаваат во Франција. Меѓу нив има голем дел автори кои потекнуваат од речиси сите страни на светот, што и дава разнovidни и свежи текови на француската современа уметност. Всушност, феноменот на Париската школа се заснова на заемноста и интеракцијата на разни влијанија и струења, кои ја прават нејзината специфичност и посебност, со заеднички карактеристики, но и со мошне хетерогени пристапи и резултати.

Изложбата не може да се каже дека претставува некој посериозен обид за проблемско и стилско презентирање, кое ќе подразбира и соодветна селективност, туку е повеќе широк приказ на тенденции, присутни во современата француска уметност. Сепак, очевидно е настојувањето да се претстават главно движењата во доменот на фигуративната уметност во сите главни текови во повоениот период. Притоа, не можело да се избегне присуството на творби на постари уметници, кои до денеска го задржуваат своето поранешно определување за класичен реализам или енформелистички ликовен израз. Стил-

ските карактеристики на цртежите, јасно ги структурираат во себе главните филозофски, ликовно-естетски, социјални и други аспекти на времето во кое се создадени. Најопшто кажано, творбите го покажуваат ангажираните однос на уметникот кон стварноста, свртеноста кон проблемите на денешниот човек и урбан простор, преку обновениот сензибилитет за појавното, предметното и реалното. Изборот на дела, не целосно, но доволно убедливо, ги отсликуваат крајот на педесеттите, почетокот на шеесеттите години и осмата деценија, со карактеристичните појави на нов реализам, нова фигурација, рефлексии на концептуализам и нова уметничка практика, хиперреализам и нови облици на експресионистичка фигурација, фантастичното и тн.

Изложбата ја покажува разновидноста на техничките и ликовни средства, разновидноста на пристапите и методите во цртежот, најчесто укажувајќи на еднаквоста на цртежот и слика, исто така и на неговите елементарни изразни средства и начини, или пак, зборувајќи за специфична трансформација на изразот од еден медиум во друг. Во зависност од стилскиот пристап, во обработката на темата се избира техниката и видот на цртежот. Така, се сретнува линеарен цртеж, цртачка моделација на волуменот и сликарски цртеж, во своите монокромни црно бели или колористички тонски вредности, често пак комбиниран со колажни апликации и структури и тн. Со интересни творби се претставени следните уметници: со нефигуративен израз, Гал Коат, Хартунг, Алешински, Деготекс, Ибак Лаплас и др. разни видови на фигурација, Дадо Гуриќ, Браун, Кремонини, Франта, Хелион, Лам, Ипустеги, Лемос, Митрофанов, Титус Кармел, Величковски и тн.

Крсто Хегедушник: „Поплава“